

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 5.4.2006
COM(2006) 157 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM UN EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI**

**Kopienas Lisabonas programmas īstenošana:
Līdzšinējie sasniegumi un turpmāk veicamie pasākumi kopējās konsolidētās uzņēmumu
ienākuma nodokļa bāzes (KKUINB) izveidē**

SATURA RĀDĪTĀJS

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM UN EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI. Līdzšinējie sasniegumi un turpmāk veicamie pasākumi kopējās konsolidētās uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes (KKUINB) izveidē

1.	Vispārēja informācija	3
2.	Līdzšinējie sasniegumi	4
2.1.	Darba grupas darbības mērķi	4
2.2.	Darba grupas organizācija.....	5
2.3.	Darba grupas paveiktais	6
3.	Turpmāk veicamie pasākumi	6
3.1.	Vispārīga pieeja.....	6
3.2.	Saikne starp starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un nodokļa bāzi	7
3.3.	Konsolidācija.....	7
3.4.	Neobligāta vai obligāta nodokļa bāze?	8
3.5.	Darba programma pēc 2006. gada	8
4.	Secinājumi.....	8

PIELIKUMS

1. pielikums

KKUINB darba grupas darba programmas kopsavilkums.....	11

2. pielikums

KKUINB darba grupas līdzšinējo tehnisko sasniegumu izklāsta kopsavilkums	13

1. VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA

Lisabonas stratēģijai paredzēta galvenā nozīme konkurētspējas, izaugsmes un nodarbinātības mērķu īstenošanā ES. Šo mērķu sasniegšanu var veicināt, novēršot nodokļu šķēršļus, piemēram, augstās ar atbilstības ievērošanu saistītās izmaksas pārrobežu darījumos, ar iekšējo cenu noteikšanu saistītās problēmas un zaudējumu kompensācijas trūkumu pārrobežu darījumos iekšējā tirgū. Kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze (KKUINB) ievērojami samazinātu ar atbilstības ievērošanu saistītās izmaksas uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, atrisinātu pašreizējās ar iekšējo cenu noteikšanu saistītās problēmas, ļautu konsolidēt peļņu un zaudējumus, vienkāršotu daudzas starptautiskas pārstrukturēšanas darbības, samazinātu dažus no sarežģījumiem, ko izraisa vienlaicīgi pastāvoša klasiskā un atbrīvojumu pieeja starptautiskās nodokļu uzlikšanas jomā (neattiecinot to uz privātpersonām uzliekamajiem nodokļiem), ļautu izvairīties no daudzām nodokļu dubultās uzlikšanas situācijām un novērstu daudzas diskriminējošas situācijas un ierobežojumus. KKUINB veicinātu uzņēmumu nodokļu sistēmu lietderību, efektivitāti, vienkāršību un pārskatāmību un novērstu „robus” starp valstu nodokļu sistēmām.

No 2001. gada, kad tika izdots paziņojums „Virzība uz iekšējo tirgu bez nodokļu šķēršļiem: Stratēģija konsolidētas uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes izveidei, lai nodrošinātu uzņēmumu darbību visā ES” (COM(2001) 582), Eiropas Komisijas politika ir bijusi izveidot KKUINB uzņēmumiem, kuri darbojas vairāk nekā vienā ES dalībvalstī. Šo politiku apstiprināja 2003. gada paziņojumā „Iekšējais tirgus bez nodokļu šķēršļiem uzņēmumiem: panākumi, uzsāktās iniciatīvas un turpmāk risināmās problēmas” (COM(2003) 726).

Kopējās konsolidētās uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes (KKUINB) darba grupu izveidoja 2004. gadā pēc rosinošām pārrunām *ECOFIN* Padomes neoficiālā sanāksmē septembrī Nīderlandes prezidentūras laikā, kad tika iesniegts Komisijas neoficiāls dokuments „Eiropas Savienības kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze”.

Komisija 2005. gada oktobrī paziņojumā „Īstenojot Kopienas Lisabonas programmu – Nodokļu un muitas politikas ieguldījums Lisabonas stratēģijā” (COM(2005)532) vērta uzmanību uz saikni starp tās darbu, veidojot KKUINB, un Lisabonas programmu, kā arī izvirzīja sev politisku mērķi iesniegt tiesību aktu 2008. gadā.

Eiropas Parlaments 2005. gada decembrī pieņēma rezolūciju¹ „Par uzņēmumu nodokļu sistēmu Eiropas Savienībā: kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze” (t.s. „Bersani ziņojums”), un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2006. gada februārī sniedza atzinumu² „Par kopējās konsolidētās uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes izveidi”. Abos šajos dokumentos atbalstīts Komisijas darbs minētajā jomā.

---

¹ Eiropas Parlamenta rezolūcija par uzņēmumu nodokļu sistēmu Eiropas Savienībā: kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze (2005/2121(INI)) 2005. gada 13. decembrī.

² Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par kopējās konsolidētās uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes izveidi Eiropas Savienībā (paskaidrojuma atzinums) ECO/165, 2006. gada 14. februārī.

Komisija 2005. gada decembrī izstrādāja metodi dažu specifisku nodokļu problēmu risināšanai mazos un vidējos uzņēmumos neilgā laikā. Paziņojumā „Uzņēmumu nodokļu šķēršļu novēršana mazos un vidējos uzņēmumos iekšējā tirgū – uzņēmuma izcelsmes valsts nodokļu sistēmas piemērošanas iespējamās eksperimentālās shēmas izklāsts” (COM(2005) 702) detalizēti izklāstīta minētā shēma, un dalībvalstis tiek aicinātas konstruktīvi un objektīvi apsvērt šo pragmatisko un vienkāršo iniciatīvu.

Šā paziņojuma mērķis ir gan ziņot par līdzšinējiem sasniegumiem, gan vērst uzmanību uz jomām, kurās būtu vēlams turpmāks politiskais atbalsts un ievirze, neliekot dalībvalstīm uzņemties saistības attiecībā uz tiesību akta projektu.

2. LĪDZŠINĒJIE SASNIEGUMI

2.1. Darba grupas darbības mērķi

Atbilstīgi Lisabonas programmas mērķiem un KĶUINB darba grupas izveidei 2004. gadā šīs grupas darbības pamatmērķi ir:

- rast veidus, kā novērst uzņēmumu ienākuma nodokļa radītus šķēršļus iekšējā tirgus efektīvai un veiksmīgai darbībai,
- samazināt administratīvo slogu gan uzņēmumiem, gan nodokļu administrācijām un ieviest vienkāršus un pārskatāmus noteikumus,
- noteikt tos kopējās konsolidētās nodokļa bāzes iespējamus elementus, kas uzlabo Eiropas uzņēmumu konkurētspēju starptautiskā mērogā un atbilst 21. gadsimta ekonomikas prasībām,
- nodrošināt dalībvalstīm iespēju ievērot to likumīgās finansiālās intereses, jo īpaši, samazinot iespējas izvairīties no nodokļa maksāšanas un krāpšanas iespējas.

Kopš darba grupas izveides tās vispārējā pieeja darbam ir bijusi saskaņā ar apspriesto sākotnējo neoficiālo dokumentu, kuru iesniedza *ECOFIN* neoficiālajai sanāksmei 2004. gada septembrī un kas bija par pamatu darba grupas izveidei. Konkrēti:

- mērķis nav mainīt pašreizējo nodokļa apmēru,
- visas dalībvalstis jāaicina piedalīties procesā,
- kā līdzekli bāzes noteikšanai jāizmanto starptautiskie grāmatvedības standarti un starptautiskie finanšu pārskatu standarti (SGS/SFPS),
- lai atspoguļotu Lisabonas programmas mērķus, darbā jāvadās pēc noteikta nodokļu principu kopuma.

Pārrunās nav iekļauts un netiks iekļauts jautājums par nodokļa apmēru, jo tādā gadījumā jāveic pārrunas par nodokļa likmi, bet Komisijas nodoms nav paplašināt darbu pie bāzes izveides, iekļaujot tajā nodokļa likmi. Ja jaunā bāze ir plašāka vai šaurāka nekā atsevišķās dalībvalstīs spēkā esošā nodokļa bāze, tad dalībvalstis var saglabāt pašreizējo nodokļa apmēru, pielāgojot nodokļa likmes. Tomēr Komisija gan no kvalitatīvā, gan kvantitatīvā viedokļa pētīs KĶUINB iespējamo ietekmi uz

nodokļu ieņēmumiem un to paredzamību. Dalībvalstis līdz šim atsaucīgi piedalījušās darba grupā. Visas dalībvalstis ir piedalījušās darba grupas sanāksmēs, lai gan atzīts, ka piedalīšanās ne vienmēr nozīmē atbalstu KĶUINB koncepcijai. Tomēr visu ekspertu sniegtie tehniskie ieteikumi ir ņemti vērā ar atzinību.

2.2. Darba grupas organizācija

KĶUINB darba grupa tiekas reizi ceturksnī, un to vada ierēdnis no Eiropas Komisijas Nodokļu un muitas savienības ģenerāldirektorāta. Darba grupu veido galvenokārt eksperti no dalībvalstu administrācijām, bet atsevišķos gadījumos to paplašina, lai iekļautu ekspertus no uzņēmumiem un akadēmiskās vides. KĶUINB darba grupa strādā pilnībā pārskatāmi, un tās darbība atspoguļota vairākās īpaši izveidotās tīmekļa vietnēs³, kurās atrodama detalizēta informācija par darba grupas sanāksmēm un darba dokumentiem.

KĶUINB darba grupas pirmajā sanāksmē panāca vienošanos par pagaidu darba programmu. Kā parādīts 1. pielikuma tabulā, noteica četrus galvenos darbības virzienus:

- vispārīgi jautājumi,
- nodokļa bāzes tehniskie struktūrelementi,
- strukturālie tiesiskie aspekti un
- konsolidācija grupas līmenī un nodokļa bāzes sadale.

Pirmās divas kategorijas ir kopīgas visām nodokļu bāzēm – saistība (ja tāda ir) ar finanšu kontiem un principiem, kā arī „uzbūves struktūrelementi” ir atrodami visās nodokļu sistēmās. Abas pārējās kategorijas attiecas uz aspektiem, kas nav sastopami visās nodokļu bāzēs un tādēļ ir jaunums dažām, varbūt pat visām, dalībvalstīm – konsolidētās bāzes tiesiskie aspekti, kā arī faktiskā konsolidācijas metode un sadales mehānisms, kas ļauj dalībvalstīm dalīt bāzi. Tabulas noslēdzošās pozīcijas ir pašas par sevi saprotamas – tiesību akti un ar tiem saistītās ietekmes novērtējums.

Darba kārtība ir tāda, ka katrā darba grupas sanāksmē Komisijas pārstāvji, sagatavojot darba dokumentu, izvirza apspriešanai vismaz vienu jaunu tematu. Atkarībā no jautājuma sarežģītības atsevišķai padziļinātai problēmas analīzei var izveidot vairāku dalībvalstu ekspertu apakšgrupu, ko vada vienas dalībvalsts eksperts. Apakšgrupa regulāri sniedz ziņojumus darba grupai, un tādējādi visi eksperti ir informēti par paveikto. Šī darbības metode ļauj maksimāli izmantot dalībvalstu ekspertu tehniskās zināšanas. 2004. un 2005. gadā tika izveidotas četras apakšgrupas.

---

³ Informācija pieejama tīmekļa vietnē:
http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/company_tax/common_tax_base/index_en.htm.

2.3. Darba grupas paveiktais

Darba grupas pirmajā sanāksmē apsprieda nodokļu principus, pēc kuriem jāvadās grupas darbībā, un šajās sākotnējās pārrunās iezīmējās turpmākās darbības virzieni saistībā ar struktūrelementiem. Apakšgrupas izveide netika atzīta par nepieciešamu, bet nodokļu principus atkārtoti apsprieda nākamajā sanāksmē un visticamāk, ka tos atkal pārrunās turpmākajās sanāksmēs.

Attiecībā uz nodokļa bāzes tehniskajiem struktūrelementiem līdz šim ir apspiesti jautājumi četrās galvenajās jomās: 1) aktīvi un to nolietojums, 2) rezerves, uzkrājumi un saistības, 3) ar nodokli apliekamie ienākumi un 4) KĶUINB starptautiskie aspekti. Saistībā ar katru no šiem struktūrelementiem izveidoja īpašu apakšgrupu, un lielākā daļa no šīm grupām jau tikušās vairākās sanāksmēs.

Katra apakšgrupa struktūrelementos, ko tā izskata, ir varējusi noteikt (vai abu pēdējo apakšgrupu gadījumā, domājams, ka varēs noteikt) dažas jomas, kurās iespējams panākt vispārēju vienošanos par to, kā šīs jomas apliekamas ar nodokli vai kā tām piemērojami nodokļa atvieglojumi. Katra apakšgrupa arī noteikusi jomas, kurās, acīmredzams, ir vairāk nekā viena iespēja, un pašlaik ekspertu domas dalās jautājumā par to, kurai no iespējām būtu dodama priekšroka. Apakšgrupa, kas nodarbojas ar starptautiskajiem aspektiem, sniegusi pirmās norādes uz to, ka šie jautājumi ir īpaši plaši, jo tie saistīti ar attiecībām ar trešām valstīm un var ietekmēt pašreizējās divpusējās konvencijas par nodokļu dubultu uzlikšanu.

Darba grupa vēl nav risinājusi jautājumus, kas ir specifiski KĶUINB, piemēram par konsolidāciju un sadales metodi, jo šie jautājumi ir cieši saistīti ar nodokļa bāzi. Komisija uzskata, ka darba grupai jāsāk nodarboties ar šiem jautājumiem vēlāk šajā gadā. Jāatzīmē, ka, lai gan varētu šķist, ka šo jautājumu ir mazāk, tie tomēr ir īpaši sarežģīti un to risināšana prasīs rūpīgu darbu – arī tādēļ, ka šie jautājumi aptver jomas, kuras nodokļa bāzes tradicionālie elementi parasti neaptver. KĶUINB darba grupas sastāvs un darba programma šķiet pārliecinoša, un darba rezultāti būs Komisijai noderīgi, kad sāksies ietekmes novērtējuma un tiesību akta priekšlikuma izstrāde.

3. TURPMĀK VEICAMIE PASĀKUMI

3.1. Vispārīga pieeja

Bieži ir apgalvots, ka uzņēmumu nodokļu bāzes visā ES pēdējos gados ir paplašinājušās, jo samazināti īpašie nodokļu atvieglojumi. Tas vienkāršo nodokļu bāzi, kā arī padara to pārskatāmāku un līdz ar to efektīvu un neitrālu (tādā nozīmē, ka, jo mazāk īpašu režīmu un atvieglojumu, jo bāze ir neitrālāka) un pie tam ļauj saņemt tāda paša apmēra ieņēmumus ar zemāku likumā noteikto nodokļa likmi. Virzoties uz priekšu darbā pie KĶUINB izveides, kļūst acīmredzams, ka jaunā bāze vislabāk darbosies tad, ja tiks veidota, saglabājot tādu pašu ievirzi, t.i., **tai jābūt vienotai un jāatspoguļo uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes vienkāršošanas un paplašināšanas vispārējā tendence.**

Sākotnējā darba programma, par ko tika panākta iepriekšēja vienošanās darba grupas pirmajā sanāsmē, vispārējos vilcienos paliek spēkā. **Komisijas nodoms ir tāds, ka darbs pirmajās četrās apakšgrupās** (aktīvi un nolietojums; rezerves, uzkrājumi un saistības; ar nodokli apliekamie ienākumi; starptautiskie aspekti) **pamatā ir jāpabeidz līdz 2006. gada beigām.**

Plānots 2006. gadā uzsākt darbu saistībā ar trim citiem elementiem: pirmkārt, konsolidācija; otrkārt, kopējās konsolidētās nodokļa bāzes sadales mehānisms un, treškārt, strukturālā un tiesiskā sistēma, kas ietver administratīvo sistēmu, revīzijas pasākumus, juridisko interpretāciju un tiesas procedūru. Darbā ņems vērā arī īpašo situāciju attiecībā uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

3.2. Saikne starp starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un nodokļa bāzi

Lai gan darbs pie KUIINB izveides būtu vienkāršāks, ja visiem uzņēmumiem visā ES būtu atļauts izmantot SGS/SFPS un tādējādi visiem uzņēmumiem būtu viens un tas pats izejas punkts, tomēr Komisija atzīst, ka pašlaik tā nav. Ņemot vērā to, cik KUIINB ir svarīga Lisabonas programmas īstenošanai, Komisija nevar aizkavēt darbu pie KUIINB izveides līdz uzņēmumu grāmatvedības sistēmu turpmākai saskaņošanai. Bez tam KUIINB darba grupa ir tehniska nodokļu ekspertu grupa, un tās darbs saistīts tikai ar tehniskiem nodokļu jautājumiem. Noteikumus, ar ko reglamentē KUIINB saturu, piemēros neatkarīgi no tā, vai izejas punkts valsts mērogā uzņēmumu nodokļu pārskatu sagatavošanā ir SGS/SFPS vai valsts grāmatvedības standarti. **Tādēļ SGS/SFPS izmantos tikai kā līdzekli nodokļa bāzes izveidei, jo šajos standartos ir kopēja valoda un dažas kopējas definīcijas. Jo īpaši šo starptautisko standartu elementi, kas nav piemēroti KUIINB, netiks tajā ieviesti, un nebūs tiešas formālas saiknes ar SGS/SFPS standartiem, kuri pastāvīgi mainās.**

3.3. Konsolidācija

Komisija, Eiropas Parlaments un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ir pārliecinātas, ka bāze jau no paša sākuma jāievieš kā konsolidēta nodokļa bāze, un tādējādi, kā noteikts KUIINB darba grupas sākotnējā darba plānā, darbs pie konsolidācijas jāuzsāk 2006. gadā. Lai gan vērienīga, **šāda pieeja dos vislielāko labumu iekšējam tirgum un vislielāko ieguldījumu Lisabonas mērķu sasniegšanā.** Alternatīvais divu posmu process, kura pirmais posms ir kopīgas bāzes izveide bez konsolidācijas, bet otrais – konsolidēta bāze, nerisina problēmas, kas saistītas ar zaudējumu kompensācijas trūkumu pārrobežu darījumos, un nevienkāršo ar iekšējo cenu noteikšanu saistītās grūtības. Bez tam, ja darbs nav vērsts uz konsolidētas bāzes izveidi, pastāv risks, ka konsolidācija ilgtermiņā var būt sarežģītāka, ja, piemēram, tiek akceptēts zemāks līmenis attiecībā uz dažiem struktūrelementiem vai metodoloģijām. Patiesībā ir grūti noteikt priekšrocības, ko varētu iegūt, vienkārši ieviešot „kopīgu” bāzi, kas neatkarīgi darbotos katrā dalībvalstī un laika gaitā varētu pārvērsties divdesmit piecās atšķirīgās bāzēs, ja valstu intereses ir pārākas par iekšējā tirgus interesēm kopumā.

Būs jāstrādā arī pie mehānisma izveides konsolidētās datu bāzes sadalei starp dalībvalstīm. To var veikt vienlaicīgi, jo tehniskos jautājumus var risināt samērā neatkarīgi, izmantojot no resursu viedokļa atšķirīgas zināšanas un prasmes. Komisijas darbinieki jau ir iekšēji veikuši dažu sagatavošanas darbus saistībā ar iespējamajiem mehānismiem, piemēram, sadales formulas izstrādi.

3.4. Neobligāta vai obligāta nodokļa bāze?

Komisija un Eiropas Parlaments arī uzskata, ka KĶUINB uzņēmumiem sākotnēji jāpiedāvā kā neobligāta bāze, ņemot vērā to, ka galvenais mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus darbību, nevis dalībvalstu iekšzemes ekonomiku. Ne visi uzņēmumi darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī, un tādēļ nav vajadzības mainīt nodokļa bāzi visiem uzņēmumiem. Lai gan vienlaicīgi darbojoties divām uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzēm – KĶUINB un valsts nodokļa bāzei – varētu rasties specifiskas problēmas nodokļu administrācijām, tomēr Komisija uzskata, ka neobligāta KĶUINB drīzāk varētu gūt visu dalībvalstu un uzņēmēju atbalstu nekā obligāta KĶUINB. Uzņēmumiem būtu daudz vienkāršāk izmantot tikai vienu nodokļa bāzi nevis līdz pat divdesmit piecām. KĶUINB kā neobligātas bāzes izveide arī veicinātu, ka tās struktūra ir cik vien iespējams konkurētspējīga, vienkārša un vienota visā ES, lai gan jānodrošina arī tas, ka netiek pārkāpti valsts atbalsta noteikumi un ir ieviesta pienācīga aizsardzība pret ļaunprātīgu izmantošanu.

3.5. Darba programma pēc 2006. gada

Darba plānošana pēc 2006. gada ir atkarīga no KĶUINB darba grupas panāktā progresā. Nākamais progress ziņojums ir paredzēts 2007. gada sākumā. Vienlaicīgi var uzsākt darbu pie tādiem jautājumiem kā nodokļa atvieglojumi un izvairīšanās no nodokļa maksāšanas, paredzot, ka šis darbs pamatā jāpabeidz līdz 2007. gada beigām. Gada laikā pamatā var pabeigt darbu pie konsolidācijas un sadales mehānisma izveides un uzsākt jau apspriesto elementu atkārtotu izskatīšanu. **Tas ļaus Komisijai pabeigt darbu un iesniegt visaptverošu Kopienas tiesību aktu 2008. gada beigās.**

Jāatzīmē, ka termins „pamatā pabeigt” lietots ar nolūku, jo galīga vienošanās nenotiks, kamēr nebūs pabeigta visu struktūrelementu izveide. Arī tādā gadījumā KĶUINB darba grupa, kas ir tehnisku ekspertu grupa, nepieņems nekādus oficiālus lēmumus. Tomēr struktūrelementu apspriešanas „otrais posms” darba grupai jāveic, pirms tiek uzsākta tiesību akta projekta izstrāde, lai nodrošinātu, ka atsevišķi elementi kopā veido saskaņotu un apmierinošu vispārēju sistēmu.

4. SECINĀJUMI

Komisija iekšēji atvēl nepieciešamos resursus, lai izpildītu vērienīgo darba programmu, kas izklāstīta šajā paziņojumā, un varētu 2008. gadā iesniegt tiesību akta projektu. Ārēji ir izveidota KĶUINB darba grupa, kas ir nepieciešamais līdzeklis apspriedēm ar ekspertiem no dalībvalstu administrācijām, uzņēmumiem un akadēmiskās vides.

Tomēr **tas ir grūts uzdevums, kura paveikšanai būs vajadzīga lielāka dalībvalstu iesaistīšanās.** Lai gan daudzās jomās ir labi sākotnējie panākumi, tomēr ir trīs jomas, kurās iespējamas problēmas. Pirmkārt, vērojama tendence, ka daži eksperti pirmām kārtām aizstāv savas pašreizējās nodokļu sistēmas aspektus, nevis cenšas meklēt risinājumu, kas būtu piemērojams visā ES. Otrkārt, vērojama tendence vai nu atlikt „sarežģītu” elementu apspriešanu, vai censties katrai problēmai rast divus dažādus risinājumus, uzsverot to, ka jābūt iespējai izvēlēties. Treškārt, arvien pieaug to resursu apjoma neatbilstība, kurus dalībvalstis atvēl šim darbam, un, ņemot vērā saspringto grafiku, tas var aizkavēt īstenošanu, kas ir būtisks stratēģijas elements Lisabonas mērķu sasniegšanai.

Lai gan ir saprotams, ka eksperti dod priekšroku „tam, ko viņi jau pazīst,” un uzskata, ka nav iemesla mainīt sistēmu, kas to valstī darbojas jau daudzus gadus, tomēr šāda pieeja aizkavē progresu kopējās nodokļa bāzes izveidē. **Tieši tādēļ, ka ir tik daudz atšķirību starp spēkā esošajiem valstu noteikumiem, ir vajadzīgs viens kopējs risinājums. Ja katra dalībvalsts neatlaidīgi vēlas paturēt spēkā tās pašreizējos noteikumus, kopēja bāze nav iespējama** – kopējas bāzes pieņemšana noteikti nozīmē valstu pašreizējo aprēķina noteikumu izmaiņas. Šādā kontekstā būtiski ir izmantot jaunās kopējās nodokļa bāzes izveidi kā ekonomikas reformas iespēju, tiecoties pēc nodokļu noteikumu modernizācijas un vienkāršošanas.

Saprotams arī, ka nepieciešamība panākt zināmu sākotnējo progresu ir novedusi pie tā, ka dažu jautājumu apspriešana ir atlikta, lai nekavētu procesa virzību. Tomēr tas nevar turpināties nebeidzami. Vēl jo svarīgāk ir tas, ka **nav vēlami „kompromisi”, kas katram jautājumam pieļauj divu visai atšķirīgu tehnisku risinājumu kā izvēles iespēju vienlaicīgu pastāvēšanu valstī, jo tas neļaus pilnībā izmantot vienkāršošanas priekšrocības.** Ja uzņēmumu grupa darbojas vairākās dalībvalstīs, ir svarīgi, ka šie uzņēmumi var izveidot kopēju pieeju, lai nodrošinātu atbilstību nodokļu sistēmas prasībām – tas, ka jāievēro dažādas prasības atkarībā no uzņēmuma darbības vietas, situāciju sarežģī. Ja šādas „izvēles iespējas” pārsniedz aprēķina metodikas jomu un skar faktisko nodokļu režīmu attiecībā uz atsevišķiem darījumiem, tad ne tikai nenotiek vienkāršošana, bet arī radīsies papildu grūtības konsolidācijas procesā, kā minēts iepriekš.

Paātrinot darbu pie KĶUINB izveides, palielinās arī nepieciešamība pēc personāla resursiem. Personāla resursu sadalē jāatspoguļo politiskā prioritāte, kas piešķirta Lisabonas mērķu sasniegšanai, kur KĶUINB dos būtisku ieguldījumu. Komisija ir atsaukusies, piešķirot projektam papildu personāla resursus, un dažas dalībvalstis ir rīkojušās tāpat. Specializētas struktūrvienības darba priekšrocības ir skaidri redzamas, un pienācīgu resursu piešķiršana dos iespēju visiem pilnvērtīgi piedalīties projektā. Sākotnējais darbs pie nodokļa bāzes struktūrelementu izveides noteikti ietver arī zināma apjoma „informācijas vākšanu”, bet pastāv risks, ka tie, kas neatvēl projektam pietiekami daudz resursu, nebūs tik lielā mērā apmierināti ar iespējamo Komisijas priekšlikumu kā tie, kas darbā iesaistījušies aktīvāk. To ekspertu izvēle, kuri piedalās katrā darba grupas un apakšgrupas sanāksmē, ar nolūku tika atstāta dalībvalstu ziņā, lai dotu tām iespēju uzaicināt ekspertus ar zināšanām par konkrētu nodokļa bāzes aspektu, ko apspriež noteiktā sanāksmē.

Komisija atzīst, ka dažos jautājumos tehniskie eksperti nevar atbalstīt darbu pie konkrēta elementa izveides bez turpmāka politiskā vai augstāka līmeņa atbalsta. Tādēļ šā paziņojuma mērķis ir gan ziņot par līdzšinējiem sasniegumiem, gan vērst uzmanību uz jomām, kurās būtu vēlams turpmāks politiskais atbalsts un ievirze. Atzīts, ka dalībvalstis nevarēs pieņemt galīgo lēmumu, vai atbalstīt vai neatbalstīt KĶUINB, pirms Komisija iesniegs oficiālu priekšlikumu, tomēr noteikts atbalsts vispārējai koncepcijai un darba programmai ir būtisks turpmākajiem panākumiem.

Secinājumi

- Lai gan attiecīgo starptautisko grāmatvedības standartu (SGS/SFPS) koncepcija var dot ierosmi KĶUINB definēšanas procesā, tomēr nav jāveido oficiāla saikne starp KĶUINB un šiem standartiem, jo ne visi uzņēmumi var izmantot SGS/SFPS un standarti bieži mainās. Tādēļ KĶUINB tiesību aktam jābūt patstāvīgam dokumentam, kurā ietvertas visas ar nodokli apliekamo ienākumu noteikšanai nepieciešamās definīcijas.
- Sākotnējā KĶUINB darba programma, kurā paredzēta uzņēmumiem neobligāta, konsolidēta, starp dalībvalstīm dalīta nodokļa bāze, ir labākā pieeja, lai panāktu KĶUINB īstenošanu un tās paredzamo ieguldījumu Lisabonas mērķu sasniegšanā. Tādēļ, neskarot turpmākos politiskos lēmumus, tehniskais darbs jāturpina minētajā virzienā.
- Pašreizējā ciešā sadarbība ar dalībvalstu ekspertiem ir labākais veids, kā nodrošināt, ka Komisijas iespējamais tiesību akta projekts būs pieņemams dalībvalstīm. Tādējādi dalībvalstis var piedalīties darbā, neizsakot pāragru vai galīgu piekrišanu KĶUINB. Sadarbība ar uzņēmumiem un akadēmisko vidi arī ir lietderīga, kā to pierādīja KĶUINB darba grupas „paplašinātā” sanāksme decembrī.
- Pienācīgs progress KĶUINB izveidē panākts, KĶUINB darba grupā veiksmīgi izmantojot dalībvalstu ekspertu ieguldījumu. Turpmākā darba kvalitāte būs vienlīdz atkarīga no dalībvalstu un Komisijas aktīvas iesaistīšanās.
- Vienkāršas, mūsdienīgas un pārskatāmas kopējas konsolidētas nodokļa bāzes ieviešanai noteikti būs vajadzīgi, lai dalībvalstis veiktu dažus grozījumus, jo citādi nav iespējams īstenot kopējas bāzes priekšrocības, tādēļ ļoti svarīga ir visu procesa dalībnieku progresīva domāšana un elastīga attieksme.

Saistībā ar iepriekš izklāstītajiem secinājumiem Komisija atzinīgi novērtētu dalībvalstu politisko atbalstu un ievirzi turpmākajam darbam.

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS

KKUINB DARBA GRUPAS DARBA PROGRAMMAS KOPSAVILKUMS

KKUINB – darba programmas kopsavilkums un līdzšinējie sasniegumi

Vispārīgi jautājumi		
Saistība ar SGS/SFPS (1) un to izmantošana Nodokļu bilance/atkarība Nodokļu principi	→	Sākotnējas pārrunas darba grupā
Nodokļa bāzes tehniskie struktūrelementi		
Materiālie un nemateriālie aktīvi un to nolietojums Materiālā un nemateriālā kapitāla pieaugums Noma/līzings/ekonomiskās īpašumtiesības	→	Sākotnējas pārrunas darba grupā Turpmākas pārrunas apakšgrupā
Rezerves/uzkrājumi/saistības	→	Sākotnējas pārrunas darba grupā Turpmākas pārrunas apakšgrupā
Ar nodokli apliekamie ienākumi Atskaitījumi Zaudejumu pārņemšana uz iepriekšējo vai nākamo periodu	→	Sākotnējas pārrunas darba grupā Turpmākas pārrunas apakšgrupā
Finanšu aktīvi Finanšu darbības	→	Sākotnējas pārrunas darba grupā
Starptautiskie aspekti Teritoriālie aspekti – ES teritorija/teritorija ārpus ES Nodokļa dubultas uzlikšanas novēršana	→	Sākotnējas pārrunas darba grupā Turpmākas pārrunas apakšgrupā
Komercedarbības apvienošana/uzņēmumu apvienošanās Dividendes/citi peļņas sadalījuma veidi	→	Darbs vēl nav uzsākts
Veicināšanas pasākumi, tostarp pētniecība un attīstība	→	Darbs vēl nav uzsākts
Strukturālie tiesiskie aspekti		
Administratīvā sistēma Revīzija Interpretācija/tiesa u.c.	→	Darbs vēl nav uzsākts
Pasākumi, lai novērstu izvairīšanos no aplikšanas ar nodokli	→	Darbs vēl nav uzsākts
Obligāta/neobligāta piemērošana uzņēmumiem Ierobežojumi – apmērs/joma	→	Jāapspriež ārpus tehniskās darba grupas

Konsolidācija un sadale		
Konsolidācijas metode, noteikumi u.c. Sadales metode	→	Uzsākts darbs Komisijas iekšienē Apspriešana darba grupā vēl nav uzsākta
Vispārējās pārrunas par struktūrelementu sasaisti Papildu jautājumi, kas radušies darba gaitā	→	Darbs vēl nav uzsākts
KKUINB ietekmes novērtējums Tiesību akta projekta izstrāde	→	Darbs vēl nav uzsākts

(1) Starptautiskie grāmatvedības standarti un starptautiskie finanšu pārskatu standarti

2. PIELIKUMS

KKUINB DARBA GRUPAS LĪDZŠINĒJO TEHNISKO SASNIEGUMU IZKLĀSTA KOPSAVILKUMS

Grāmatvedības standarti un finanšu grāmatvedības un nodokļu grāmatvedības atkarība

Finanšu kontu un nodokļu kontu vai nodokļa bāzes saistības apmērs ir ilglaicīgi risināms jautājums. Lai gan daudzi uzņēmumi tagad kārtu finanšu grāmatvedību atbilstīgi starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SGS/SFPS)⁴, tomēr daudziem uzņēmumiem SGS/SFPS vietā vēl arvien jāizmanto valsts grāmatvedības standarti.

Tā kā ne visi uzņēmumi izmanto vienus un to pašus grāmatvedības noteikumus, nodokļu kontu „atkarības” no finanšu kontiem un/vai „atgriezeniskās atkarības” nepārtrauktība ir konceptuāli neiespējama. Šobrīd pastāv 25 dažādas valstu finanšu grāmatvedības noteikumu sistēmas. Tādējādi finanšu kontus, kas sagatavoti saskaņā ar šīm 25 dažādajām noteikumu sistēmām, nevar tieši sasaistīt ar vienu identisku kopēju nodokļa bāzi. Valstu mērogā būs vajadzīga zināma saskaņošana. No tā izriet, ka KKKUINB tiesību aktos būs nepārprotami jāietver definīcijas, kas valsts nodokļa bāzes izveidei daudzās dalībvalstīs šobrīd ir vienkārši paņemtas no valsts grāmatvedības tiesību aktiem.

Nodokļu principi

Jebkurai no jauna izveidotai nodokļa bāzei jābūt stingri pamatotai uz iedibinātiem nodokļu principiem, un pirmajā darba grupas sanāsmē tika apspriesti vairāki iespējamo principu kopumi. Tādējādi veidojas noderīgs „kontrolpunktu saraksts”, pēc kura novērtē iespējamus risinājumus, kas tiek izvirzīti, pārrunājot atsevišķus elementus. Tomēr pārrunu sākumā netika atzīts par vēlamu vai nepieciešamu ne oficiāli vienoties par galīgo principu kopumu, ne arī dot priekšroku atsevišķiem principiem, kas noteiktos gadījumos varētu nonākt pretrunā. Netika arī pieņemts lēmums par to, vai oficiāls principu kopums būtu jāpieņem kā KKKUINB daļa, lai gan tika atzīmēts, ka nevienas dalībvalsts tiesību aktos šāds principu kopums šobrīd nav noteikts. Šķiet, ka ir panākta liela vienprātība par to, ka pašreizējā elastīgā pieeja ir vispiemērotākā, un šajā posmā nav paredzēts ierosināt oficiālu paziņojumu par nodokļu principiem.

Pārrunājot principus, tika atzīmēts, ka tie galvenokārt tiek vērtēti vispārējas nodokļu sistēmas kontekstā, t.i., ietverot arī jautājumus par bāzi un likmi, par uzņēmumiem un individuālajiem akcionāriem. Tādēļ tos nevar automātiski attiecināt uz konkrēto jautājumu par uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi. Tomēr atsevišķi elementi ir nepārprotami ar to saistīti, jo īpaši efektivitātes (kas aprakstīta arī kā neitralitāte, jo īpaši saistībā ar dažādiem ieguldījumu veidiem), vienkāršības, pārskatāmības un

4

SGS – starptautiskie grāmatvedības standarti – Starptautisko grāmatvedības standartu padomes izstrādāti grāmatvedības standarti, kas tagad tiek izdoti kā SFPS – starptautiskie finanšu pārskatu standarti.

noteiktības princips. Jaunās nodokļa bāzes izveide dod nenovērtējamu iespēju nodrošināt atbilstību šiem principiem, un Komisija vēlas jo īpaši uzsvērt vienkāršības principa svarīgumu.

Nodokļa bāzes struktūrelementi

Kā jau izklāstīts galvenajā tekstā, ir sācies darbs pie četrus galveno struktūrelementu izveides: i) pamatlīdzekļi un nolietojums (tostarp kapitāla pieaugums), ii) rezerves, uzkrājumi un saistības, iii) tīrie ar nodokli apliekamie ienākumi un iv) starptautiskie aspekti.

Pamatlīdzekļi un nolietojums (tostarp kapitāla pieaugums)

Kopumā pārrunas par pamatlīdzekļiem un nodokļu nolietojumu, kā arī par kapitāla pieaugumu un kapitāla zaudējumu ir bijušas rezultatīvas, un apakšgrupa, kas nodarbojās ar šo jautājumu, ir noteikusi kopēju pieeju vairākās jomās. Šādas jomas ir nolietojamo aktīvu definīcija, nepieciešamība vienoti definēt, kad notiek aktīvu atzīšana, un pieeja attiecībā uz nemateriālajiem aktīviem, jo īpaši atšķirība starp iepirktiem un pašradītiem nemateriālajiem aktīviem. Apspriesti arī vairāki samērā detalizēti jautājumi, piemēram, aktīvi ar ļoti zemu vērtību un juridiskās īpašumtiesības pretstatā ekonomiskajām. Viedokļi atšķiras dažās citās jomās, piemēram, jautājumā par bojātu pamatlīdzekļu kapitālremontu. Apakšgrupā un galvenajā darba grupā veiktās pārrunas un analīze būs vērtīgs ieguldījums un sākumpunkts Komisijas iespējamā priekšlikuma izstrādē, tomēr būs jāņem vērā arī ieteikumi no darba grupā neiesaistītām personām.

Galvenais jautājums, par kuru domas dalās, ir izvēle starp atsevišķu aktīvu nolietojumu vai to apvienošanu grupās. Atsevišķu aktīvu nolietojums paredz, ka katra aktīva lietderīgās lietošanas laiks tiek noteikts, to iepērkot, un nolietojumu aprēķina katram aktīvam atsevišķi visu lietderīgās lietošanas laiku. Praksē nodokļu administrācijas, kas izmanto šo metodi, veido detalizētas tabulas par aktīviem un to lietderīgās lietošanas laiku. Aktīvu apvienošana grupās nolietojuma aprēķina vajadzībām paredz, ka visiem vienas grupas aktīviem ir vienāds lietošanas laiks, un nolietojumu aprēķina visai aktīvu grupai, nevis atsevišķiem aktīviem. Šī metode ir vienkāršāka, jo administrācijām nav jāveido detalizēti saraksti par atsevišķiem aktīviem un to paredzamo lietderīgās lietošanas laiku, tomēr šī metode var būt ne tik precīza. Komisija uzskata, ka iespēja apvienot aktīvus grupās kā iespējams kompromisa risinājums jāizpēta rūpīgāk.

Komisija ir pārliecināta, ka aktīvu apvienošana grupās ir ieteicama izmantošanai KĶUINB, jo šī metode ir vienkārša un efektīva, pie tam Komisija uzskata, ka ir iespējams kompromisa variants, kas pamatojas uz nedaudzām grupām. Vienkāršība un efektivitāte ir KĶUINB pamatmērķi, bet, ja būtu jāsasakaņo daudzās pašreiz spēkā esošās valstu tabulas, kurās norādīts lietderīgās lietošanas laiks vairākiem tūkstošiem atsevišķu nolietojamo aktīvu, tad šis uzdevums būtu ļoti sarežģīts un laikietilpīgs, un, pat ja to izdotos paveikt savlaicīgi, tas tomēr neveicinātu ne vienkāršību, ne efektivitāti. Bez tam aktīvu apvienošanai grupās ir tāda papildu priekšrocība, ka tā palīdz risināt arī vairākus saistītus jautājumus, piemēram, nodokļa atlaides piemērošanu noteiktu aktīvu pārdošanai („pārņemšana”), bet, izmantojot atsevišķu aktīvu nolietojuma pieeju, šie jautājumi vēl būtu jārisina.

Rezerves/uzkrājumi/saistības

Nodokļu atvieglojumu piešķiršana tad, kad tiek veidoti uzkrājumi, nevis tad, kad rodas faktiskie izdevumi, „vienīgi” paātrina atvieglojumu piešķiršanu. Tādējādi iespējamie ieņēmumu zaudējumi nodokļu administrācijai ir „vienīgi” šādas atvieglojumu piešķiršanas agrīnas atzīšanas laika vērtība. Tomēr pašlaik dalībvalstīs praksē īsteno ļoti dažādas metodes, un daži no iespējamajiem uzkrājumiem, piemēram, ar vides attīrīšanas izmaksām saistītie, varētu lielā mērā attiekties uz atsevišķas saimnieciskās vienības nodokļa bāzi.

Labi panākumi ir attiecībā uz definīcijām, kuras lielā mērā pamatojas uz SGS/SFPS izmantotajām definīcijām, piemēram, tādām kā „uzkrājumi ir saistības, kam nav noteikts laiks vai summa” un „saistības ir uzņēmuma pašreizējs pienākums, kurš radies pagātnes notikumu dēļ”. Tomēr saskaņot dažādās metodes, kuras dalībvalstīs pašlaik izmanto nodokļu atvieglojumu piešķiršanai, ir izrādījies sarežģīts uzdevums. Komisija uzskata, ka abas galvenās apspriestās pieejas (uzkrājumiem parasti nodoklis nav atskaitāms, bet ir saraksts ar izņēmumiem, kam nodoklis ir atskaitāms, vai uzkrājumiem parasti nodoklis ir atskaitāms, bet ir saraksts ar izņēmumiem, kam nodoklis nav atskaitāms) nav tādā pretrunā, kā varētu šķist. Abas metodes dotu vienus un tos pašus rezultātus, ja to pamatā būtu vienoti definēti principi par to, kam piemēro nodokļu atvieglojumus. **Komisija dod priekšroku koncepcijai, ka tiek izveidota vispārēja definīcija uzkrājumiem, kam nodoklis ir atskaitāms, bet ir saraksts ar izņēmumiem, kam nodoklis nav atskaitāms, jo šī metode šķiet efektīvāka.**

Konkrēti pārrunas par uzkrājumiem vides attīrīšanas izmaksām ir atklājušas vienu no situācijām, kad valsts tiesību aktos, kas nav saistīti ar nodokļiem, uzņēmumam var likumīgi pieprasīt veidot noteiktus uzkrājumus. Tehniskā līmenī šobrīd šķiet vispāratzīts, ka valstu tiesību aktu prasību savstarpēja atzīšana zināmā mērā būs nepieciešama, un tam ir svarīga ietekme arī uz jomām ārpus vides politikas, piemēram, ja noteikti izdevumi rodas valstu tiesību aktu prasību rezultātā. Attiecībā uz uzkrājumiem tas arī atbilst „maksātspējas” principam tādā nozīmē, ka atlikt uzkrājumu atzīšanu attīrīšanas izmaksām, līdz šādas izmaksas rodas – kas varētu notikt uzņēmuma darbības pārtraukšanas gadījumā – nozīmē, ka uzņēmums var palikt bez līdzekļiem, lai „samaksātu” par attīrīšanu.

Pārrunas par šo jautājumu ietekmēja arī citi ar nodokļiem nesaistīti apsvērumi. Piemēram, ja finanšu konti un nodokļu konti ir cieši saistīti un šos „divkāršā lietojuma” kontus izmanto arī citiem mērķiem, piemēram, lai noteiktu summas, kuras var sadalīt akcionāriem kā dividendes, tad pašlaik praksē izmantoto metožu izmaiņas var izraisīt problēmas dažās dalībvalstīs. **Tomēr KĶUINB mērķis nav saskaņot tiesību aktus, kuri neattiecas uz nodokļa bāzes aprēķinu. Tādēļ jāgādā par to, lai šiem ar nodokļiem nesaistītajiem apsvērumiem netiktu piešķirta pārāk liela nozīme.** Piemēram, jābūt iespējai valsts mērogā definēt sadalāmās rezerves tādējādi, ka KĶUINB noteiktais nodokļu režīms vai nu tiek, vai netiek atzīts atkarībā no katras dalībvalsts pieejas attiecībā uz to, kādas rezerves var sadalīt.

Ar nodokli apliekamie ienākumi

Darbu pie struktūrelementa „ar nodokli apliekamie ienākumi” izveides uzsāka 2005. gada septembrī. Ir noteikti trīs galvenie faktori: ienākumu definīcija, izdevumu definīcija un jautājums par aprēķina veikšanas metodiku.

Attiecībā uz ienākumiem viens no sākotnējiem jautājumiem bija par to, vai jānodala ar saimniecisko darbību saistītie un nesaistītie ienākumi. Lai gan netika panākta noteikta vienošanās, darba grupā ir salīdzinoši mazs atbalsts šādai nodalīšanai. Vispārīgos principos starp valstu nodokļa bāzēm ir skaidri izteikta līdzība, bet attiecībā uz atsevišķiem darījumiem situācija ir sarežģītāka. Piemēram, jo īpaši sarežģīts ir jautājums par konkrēta laika noteikšanu, kad darījums jāatzīst par notikušu. Šobrīd risinājums parasti ir atrodams valstu civiltiesībās, bet KĶUINB varētu arī nedot iespēju izmantot valstu civiltiesības, jo tas novestu pie atšķirībām tādēļ, ka civiltiesību nianse nav saskaņotas visā ES. Saistībā ar kapitālizdevumiem un nolietojumu paveiktais darbs būs noderīgs atsauces punkts diskusiju turpināšanai.

Līdzīgi jautājumi jārisina arī saistībā ar izdevumiem, un būs svarīgi nodrošināt, lai ienākumu un izdevumu definīcijas būtu saskaņotas, jo viena uzņēmuma izdevumi parasti ir cita uzņēmuma ienākumu postenis. Šādā kontekstā īpaša uzmanība jāpievērš ilgtermiņa līgumiem. Pakalpojumu sniegšana un izmantošana pretstatā preču piegādei un izmantošanai ir cita darījumu „apakšgrupa”, kurai jāizstrādā piemērotas definīcijas.

Visbeidzot, jārisina jautājums par aprēķina veikšanas metodiku. Šeit problēma ir, cik lielā mērā oficiāli jāatsaucas uz sākuma atlikuma un beigu atlikuma bilanci un vai galvenajam faktoram, aprēķinot ienākumus, jābūt šīm bilanciēm vai peļņas un zaudējumu aprēķinam, kas ir galvenais informācijas avots. Šajā kontekstā jārisina jautājums par nodokļu bilances koncepciju un to, vai tai jābūt KĶUINB daļai. Tas zināmā mērā ir saistīts ar jautājumu par finanšu grāmatvedības un nodokļu grāmatvedības atkarību. Ja nav vienotu noteikumu kopuma finanšu grāmatvedības kārtošanai un ja bilance ir nodokļu aprēķina galvenā daļa, KĶUINB varētu būt jāiekļauj īpaši noteikumi, ar ko definē nodokļu bilances elementus.

Starptautiskie aspekti

Valsts nodokļu sistēmā ir iekļauti nodokļu režīma noteikumi attiecībā uz ienākumiem, ko šīs valsts rezidenti gūst trešās valstīs, kā arī nodokļu režīma noteikumi attiecībā uz ienākumiem, ko nerezidenti (uzņēmumi, kas ir trešo valstu rezidenti) gūst šīs valsts teritorijā. Lai novērstu nodokļu dubultu uzlikšanu, dalībvalstis ar trešām valstīm parasti slēdz divpusējas konvencijas par nodokļu dubultu uzlikšanu, kurās izklāstīts noteikumu kopums, ar ko nosaka nodokļu uzlikšanas tiesības. Šobrīd šādas konvencijas ir noslēgtas arī starp ES dalībvalstīm. To nozīme samazināsies līdz ar KĶUINB īstenošanu, tomēr, ja visas dalībvalstis neievieš KĶUINB, radīsies vairākas problēmas starp šīm dalībvalstīm un „KĶUINB valstīm”. Tomēr šajā posmā darbs vērsts uz jautājumu izskatīšanu, pieņemot, ka visas dalībvalstis ievieš KĶUINB.

Rūpīgi tiek izvērtēts KĶUINB teritoriālais aspekts. Tā kā dalībvalstis „dalīs” konsolidēto bāzi, ir īpaši svarīgi stingri noteikt KĶUINB robežas, t.s. „ūdensšķirtnes”, definīciju, ko var piemērot visā ES un ko var pieņemt, pēc iespējas mazāk ietekmējot pašreiz spēkā esošās, ar trešām valstīm noslēgtās konvencijas par nodokļu dubultu uzlikšanu. Ilgtermiņā varētu būt vēlami daži minēto konvenciju uzlabojumi, tomēr Komisija tiecas nodrošināt, lai KĶUINB pēc iespējas ilgāk varētu darboties saistībā ar spēkā esošajām konvencijām.

Šajā posmā vēl arvien notiek galveno jautājumu noteikšana, bet ir skaidrs, ka šī joma ir būtiski svarīga KĶUINB panākumiem. Piemēram, īpaši svarīgi būs nodrošināt, lai dalībvalstis varētu turpināt aizsargāt savu nodokļa bāzes daļu pret iespējamu samazināšanos un novērst situāciju, kad zaudējumus, kas radušies trešās valstīs, var ievest KĶUINB zonā, bet peļņa paliek ārpus tās. Tajā pašā laikā, lai KĶUINB dotu paredzamos ieguvumus, būs nepieciešami daži pielāgojumi pašreizējās valstu pieejās ar mērķi nodrošināt vienotu bāzi „sadališanai” starp dalībvalstīm.